

**A PROPÒSIT D'UNA ORACIÓ
DE MODESTS PRATS I D'UN
ASSAIG D'HENRI FOCILLON**

Imma Merino

Esriptora

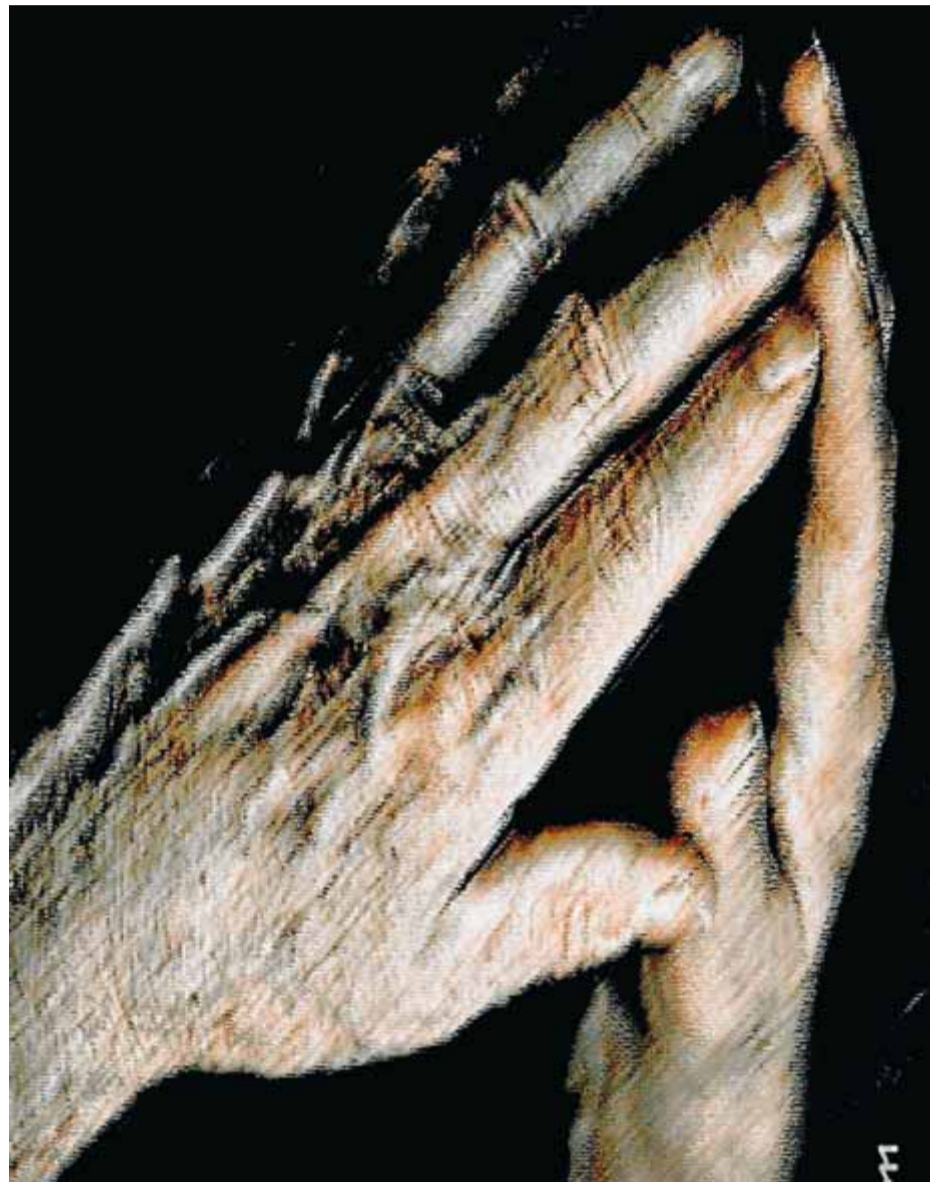
**ELS MIRALLS DE LA
FICCIO**

Elogi de les mans

Confesso que, amb l'excepció d'una oració que és a l'origen d'aquest article, he encetat les *Homilies de Medinyà*, de Modest Prats, pel final, en què s'hi troba el dietari que, en començar el 1980, va emprendre tenint present que el seu avi patern havia nascut feia cent anys: "Ser nét d'un home que seria centenari si encara visqués m'ha fet adonar de la meua vinculació, directa i viscuda a un món que és a punt de desaparèixer." Modest Prats hi afegeix que va perdre el pare quan encara no havia complert tres mesos: "L'únic home que va quedar a casa fou l'avi i, al seu costat, vaig passar la infantesa i hi vaig créixer. Ell va morir quan jo tenia setze anys. Potser això explica (ultra la seva personalitat) que en servi un record tocat d'un aire lleugerament melangiós i enyoradís."

Aquest dietari es va interrompre el 2 de febrer, en el punt en què Prats va deixar constància de la seva visita al Mas Pla, arran que Josep Pla (el gran dietarista) l'hagués convidat a una entrevista amb Joan Coromines. Aquest, però, s'ho va fer venir bé perquè, tot just encetada la conversa, Prats anés a passejar amb l'esposa i el germà del filòleg. Ho va entendre i no ho va considerar un menyspreu. De fet, en acomiadar-se amb afecte, Coromines va tenir interès a fer-li saber que sabia qui era i que l'esperava a Pineda. Al final de l'entrada, hi anota: "Si no fos tard hauria d'escriure les meves reflexions sobre aquests dos grans homes que he pogut veure plegats. No tinc temps." Podem suposar que no va tenir més temps per continuar escrivint aquest dietari? Una llàstima, perquè la lectura d'aquestes pàgines és una experiència deliciosa que en demana més. El present hi apareix en les seves activitats com a capellà i en el relat de trobades amb persones de Medinyà en què l'anècdota sempre dona peu a una observació, tan penetrant com subtil, sobre les conductes humanes. Tanmateix, amb l'evocació de la figura de l'avi, però també de la mare i l'àvia materna, originària d'Aransa, el passat relatiu a la infantesa viscuda a Castelló d'Empúries (i una mica a la Cerdanya) emergeix poderós i, certament, el breu dietari arriba com el testimoni d'un món desaparegut, aquell de la Catalunya rural tal com hi van viure els avantpassats. Un món on hi havia ferrers com el seus besavi, avi i pare, que ferraven els cascots dels cavalls. Només, però, va veure treballar l'avi: "I veig les seves mans grosses i rabassudes, cremades amb el foc de la forn, que mimaven el gest d'esmolat, o feien anar amunt i avall la imaginària cadena de la marxa".

Llegint aquest dietari he trobat algunes claus per comprendre, em sembla, l'"Oració de les mans", que Prats va escriure uns dies abans de ser ordenat capellà el 8 de març del 1959. Josep Maria

JORDI SOLER

Fonalleras me la va recomanar i va ser el primer que vaig llegir d'*Homilies de Medinyà*. L'autor concedeix veu a les mans (parla a través d'elles), que pregunten al Senyor per què les vol ungir, triant-les doncs per beneir i per consagrar, "si són aspres, quadrades, brutes de tantes coses?". I "les mans" continuen preguntant: "Per què voleu que ens vinguin a besar, si tothom s'adonarà que són

He encetat les 'Homilies de Medinyà', de Modest Prats, pel final, en què s'hi troba el dietari que, en començar el 1980, va emprendre tenint present que el seu avi patern havia nascut feia cent anys

mans d'un ferrer, d'una telefonista, d'un pagès?". És meravellós. En aquestes mans hi ha les empremtes dels avantpassats ferrers i pagesos, de la mare, que va deixar la suor a l'aparell de telèfon, però que, com l'àvia, també es va punxar ("quan tots dormien i els vestits no eren acabats encara") i va tocar la "paella, la cassola, les cebes, la mà de morter". Hi ha l'herència de la seva nissaga i a la vegada la germanor amb tota la humanitat. Són dignes aquestes mans? Jo m'he fet que la resposta, evidentment afirmativa, hi és en un assaig escrit per l'historiador de l'art Henri Focillon (1881-1943) que du per títol *Elogi de la main* (1934). Una resposta materialista, però transida d'espiritualitat, sobre les mans que feinegen, pinten, escriuen. Només tradueixo del francès un mots inicials que són una invitació a cercar aquest text preciós de Focillon: "Emprenc aquest elogi de la mà com un deure d'amistat. En el moment en què començo a escriure'l, veig les meves que reclamen el meu esperit. (...) Són serventes? Pot ser. Però dotades d'un geni enèrgic i lliure, d'una fisonomia: rostres sense ulls i sense veu, que veuen i que parlen."

La precisió

Àngel Quintana

Periodista i professor

En poc menys d'una setmana he anat a dos sentits homenatges a dues figures que han tingut un paper clau per a la cultura del nostre país. Modest Prats, rector de Medinyà i professor de llengua catalana a la UdG, va ser homenatjat amb motiu de la publicació del seu llibre *Homilies de Medinyà*, un recull de textos personals sobre la religió i la vida. Quan es troba a les portes del seu setantè aniversari, Narcís Comadira, poeta i pintor, ha vist com la seva vida era objecte de l'espectacle teatral *Estimat Comadira*, dirigit per Joan Ollé i Xavier Albertí. En els dos homenatges es varen imposar algunes idees comunes. La primera és que Modest Prats i Narcís Comadira varen començar a treballar

La millor revolta possible és la de l'humanisme

sota l'impacte que el franquisme va tenir a les seves vides. Modest Prats va perdre el seu pare de molt petit, quan va ser afusellat per les tropes franquistes, i Narcís Comadira va mantenir una relació tensa amb la seva figura paterna i amb les autoritats de l'època. Per a tots dos, la reflexió al voltant de la llengua catalana va ser fonamental i va anar acompanyada d'un important treball de precisió en el seu ús. En un dels poemes llegits a l'espectacle, Comadira feia un repàs de les seves fonts literàries i lamentava no haver estat encara més precís en la utilització de determinats verbs. Per a ells, la cultura ha estat sempre un motor vital i polític.

Els homenatges són sempre un reconeixement i una afirmació, però a vegades la seva riquesa radica en el fet que poden ajudar-nos a reflexionar als que venim tot darrere. Escoltant i rellegant els textos de Modest Prats i Narcís Comadira he tingut la sensació que alguna cosa està canviant de forma accelerada i que aquest canvi té molt a veure amb el compromís que podem tenir amb la cultura. Darrere una obra hi ha un llegat, però la força de tot llegat radica en el fet que el seu paper no ha de ser mai residual sinó que ha d'ajudar a fer-nos plantejar què és el que estem fent als que venim tot darrere. Ara, el model de la cultura de la precisió es perd i la societat observa amb recel la importància que han tingut els llegats humanístics. Potser per això, més que mai, als que hem crescut i ens hem format en altres referents, ens cal pensar com aprofitar tot allò que ens estan deixant els que ens precedeixen. Potser, per poder entendre millor que en els temps que s'acosten la millor revolta possible és la de l'humanisme.